

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีมุ่งวินิจฉัยข้อบกพร่องการรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1. เพื่อสร้างข้อสอบวินิจฉัยการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อวินิจฉัยและจำแนกนักเรียนตามลักษณะความบกพร่องการรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อข้อบกพร่องการรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การนำเสนอผลการวิจัยในบทนี้ นำเสนอจำนวน 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 ผลการสร้างข้อสอบวินิจฉัยการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนที่ 3 ผลการวินิจฉัยและจำแนกนักเรียนตามลักษณะความบกพร่องการรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อข้อบกพร่องการรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1. ภูมิหลังกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 270 คน ประกอบด้วยนักเรียนหญิง 154 คน (57%) และนักเรียนชาย 116 คน (43%) นักเรียนส่วนใหญ่ (24.1%) มีเกรดเฉลี่ยเท่ากับ 3.01-3.50

ตาราง 4.1 ภูมิหลังกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร		ความถี่	ร้อยละ
เพศ	หญิง	154	57.0
	ชาย	116	43.0
เกรดเฉลี่ย	ต่ำกว่า 2.00	45	16.7
	2.00-2.50	56	20.7
	2.51-3.00	59	21.9
	3.01-3.50	65	24.1
	3.51-4.00	41	15.2
	ไม่ระบุ	4	1.5

ตารางที่ 4.2 นำเสนอค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนสอบและเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ โดยจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 สอบได้คะแนนเฉลี่ย 7.42 คะแนน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.98 คะแนนสูงสุดเท่ากับ 17 คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1 คะแนน ส่วนคะแนนเจตคติต่อวิทยาศาสตร์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.03 (คะแนนเต็มเท่ากับ 25 คะแนน) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.44 คะแนนสูงสุดเท่ากับ 25 คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 5 คะแนน

ตาราง 4.2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนสอบและเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

	N	Min	Max	M	SD
score	270	1.00	17.00	7.42	2.98
Attitude	269	5.00	25.00	17.03	3.44

ตอนที่ 2 ผลการสร้างข้อสอบวินิจฉัยการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบด้วยโมเดลการวินิจฉัยประเภท Generalized DINA (G-DINA) พบว่า แบบทดสอบที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้องของการวินิจฉัยและความเที่ยงของการวินิจฉัยเท่ากับ .731 และ .587 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะพบว่า ทักษะที่ 1 การระบุประเด็นทางวิทยาศาสตร์ (identifying scientific issues) มีความถูกต้องของการวินิจฉัยและความเที่ยงของการวินิจฉัยเท่ากับ .605 และ .558 ตามลำดับ ทักษะที่ 2 การอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ (explaining phenomena scientifically) มีความถูกต้องของการวินิจฉัยและความเที่ยงของการวินิจฉัยเท่ากับ .927 และ .886 ตามลำดับ และทักษะที่ 3 การอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ (using scientific evidence) มีความถูกต้องของการวินิจฉัย และความเที่ยงของการวินิจฉัยเท่ากับ .637 และ .569 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ความถูกต้องของการวินิจฉัย (Classification Consistency: P_c) และความเที่ยงของการวินิจฉัย (Accuracies: P_a)

	P _a	P _c
MLE	0.731	0.587
MAP	0.942	0.966
MAP_Skill1	0.605	0.558
MAP_Skill2	0.927	0.866
MAP_Skill3	0.673	0.569

การวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยโมเดล G-DINA พบว่า ค่าพารามิเตอร์การเดา (guessing parameter) อยู่ระหว่าง .12 ถึง .55 ข้อที่มีค่าพารามิเตอร์การเดามากกว่า .5 คือ ข้อที่ 5 (.55) เพียงข้อเดียว ค่าพารามิเตอร์ความสะเพร่า

(slipping parameter) มีค่าอยู่ระหว่าง .12 ถึง .88 ข้อที่มีค่าพารามิเตอร์ความสะเพร่า มากกว่า .5 คือ ข้อที่ 12 4 8 18 15 14 และ 9 แสดงว่า นักเรียนที่มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการตอบข้อสอบข้อนั้นถูกมักจะทำผิดเพราะความสะเพร่า และเมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทักษะที่ 3 คือ ทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ มีข้อสอบที่มีค่าพารามิเตอร์ความสะเพร่ามากกว่า .5 อยู่จำนวน 2 ข้อ หรือ คิดเป็นร้อยละ 66.66 % ในขณะที่ทักษะที่ 2 และทักษะที่ 1 มีข้อสอบที่มีค่าพารามิเตอร์ความสะเพร่ามากกว่า .5 อยู่จำนวน 4 (33.33%) ข้อ และ 1 (20%) ข้อ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าการเดา (guessing) พารามิเตอร์ความสะเพร่า (slipping) อำนาจจำแนกของข้อสอบ (IDI) เมื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อสอบเป็นรายข้อด้วยดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) โดยใช้เกณฑ์ของ Maydeu-Olivares และ Joe (2014) ที่กล่าวว่า ถ้า $RMSEA < .089$ แสดงว่าข้อสอบข้อนั้นมีความเหมาะสมเพียงพอที่จะสามารถนำไปใช้ได้เนื่องจากมีความคลาดเคลื่อนอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และถ้า $RMSEA < .05$ นั้นหมายความว่า ข้อสอบข้อนั้นมีความคลาดเคลื่อนต่ำมากและมีความเหมาะสมเป็นอย่างมากที่จะนำไปใช้วินิจฉัยผู้เรียน ส่วนค่าดัชนีอำนาจจำแนก (IDI) เป็นดัชนีที่บ่งชี้ว่าข้อสอบข้อนั้นสามารถจำแนกผู้สอบที่มีทักษะกับผู้ที่ไม่มีทักษะได้ดีมากน้อยเพียงใด โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาคือ IDI ควรค่ามากกว่า .5 ผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อสอบทั้งหมด 20 ข้อ มีค่า IDI อยู่ระหว่าง -.05 ถึง .65 ข้อที่มีค่า IDI มากกว่า .5 คือข้อที่ 7 3 16 และ 17 รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าการเดา (guessing) พารามิเตอร์ความสะเพร่า (slipping) อำนาจจำแนกของข้อสอบ (IDI)

item	guessing	slipping	RMSEA	IDI	Skill1	Skill2	Skill3
1	0.24	0.47	0.012	0.28	0	1	0
2	0.35	0.48	0.041	0.17	0	1	0
3	0.21	0.17	0.003	0.62	0	0	1
4	0.15	0.57	0.019	0.28	0	0	1
5	0.55	0.18	0.018	0.28	1	0	0
6	0.47	0.13	0.019	0.40	1	0	0
7	0.30	0.05	0.055	0.65	0	1	0
8	0.29	0.65	0.039	0.06	0	0	1
9	0.17	0.88	0.032	-0.05	0	1	0
10	0.39	0.27	0.018	0.34	1	0	0
11	0.35	0.43	0.028	0.22	0	1	0
12	0.37	0.53	0.035	0.10	0	1	0
13	0.31	0.42	0.006	0.26	0	1	0
14	0.47	0.79	0.034	-0.26	0	1	0
15	0.37	0.68	0.040	-0.05	1	0	0

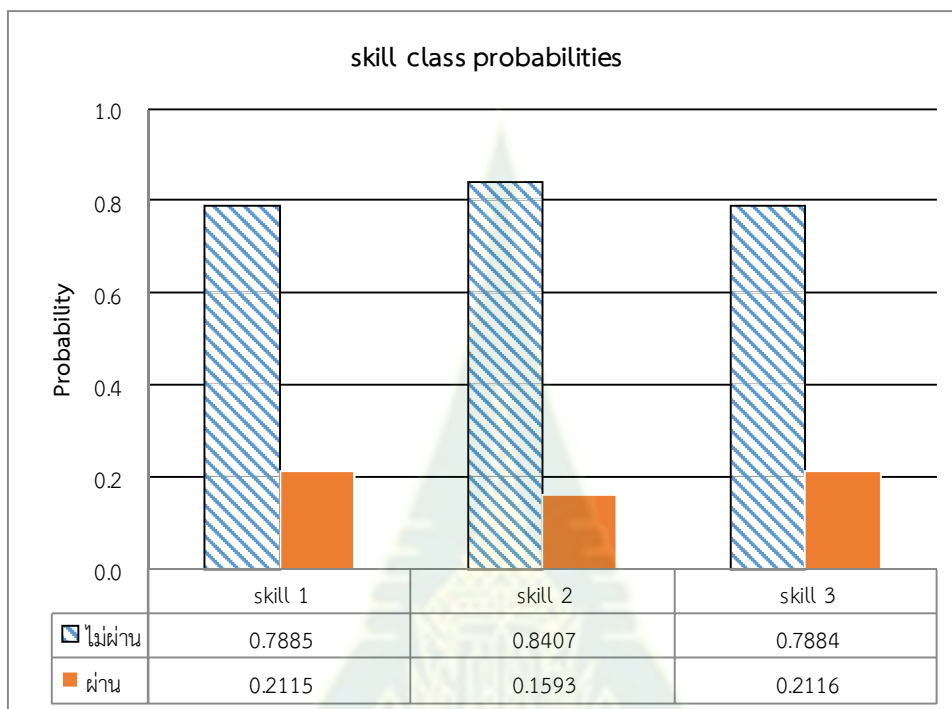
16	0.32	0.12	0.015	0.56	0	1	0
17	0.35	0.13	0.010	0.52	0	1	0
18	0.12	0.67	0.011	0.21	0	1	0
19	0.34	0.28	0.038	0.38	1	0	0
20	0.29	0.39	0.006	0.33	0	1	0
Mean	0.32	0.41	0.024	0.26	0	1	0
					1 (20%)	4	2 (66.6%)
						(33.3%)	

ตอนที่ 3 ผลการวินิจฉัยและจำแนกนักเรียนตามลักษณะความบกพร่องการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวินิจฉัยผู้เรียนด้วยโมเดล G-DINA ตามกรอบการประเมินการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของโครงการ PISA ซึ่งประกอบด้วย 3 ทักษะ คือ ทักษะการระบุประเด็นทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ และทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ ในตารางที่ 4.5 ระบุว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความบกพร่องของการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์มากที่สุด เนื่องจากมีความน่าจะเป็นในการผ่านในทักษะนี้เพียง 15.93% รองลงมาคือมีความน่าจะเป็นในการผ่านในทักษะการระบุประเด็นทางวิทยาศาสตร์ 21.15% และมีความน่าจะเป็นในการผ่านในทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ 21.16% ซึ่งแสดงให้เห็นในภาพที่ 3

ตารางที่ 4.5 ความน่าจะเป็นในการรอบรู้ในแต่ละทักษะ

ทักษะ	ความน่าจะเป็นในการผ่าน	ความน่าจะเป็นที่จะไม่ผ่าน
ทักษะที่ 1 การระบุประเด็นทางวิทยาศาสตร์	0.2115	0.7885
ทักษะที่ 2 การอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์	0.1593	0.8407
ทักษะที่ 3 การอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์	0.2116	0.7884

ภาพที่ 3. การเปรียบเทียบความน่าจะเป็นในการผ่านและไม่ผ่านแต่ละทักษะ

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ คุณลักษณะแฝงทั้ง 3 ทักษะ สามารถจัดเป็นแบบแผนได้ทั้งหมด 8 แบบแผน ในการแสดงแบบแผนใช้ตัวเลข 3 ตำแหน่ง แต่ละตำแหน่งแทนทักษะที่ 1 2 และ 3 โดยให้สัญลักษณ์ เลข 0 แทนการไม่ผ่านในทักษะนั้น เลข 1 แทน การผ่านในทักษะนั้น ผลปรากฏว่าความน่าจะเป็นของการเกิดแบบแผน "000" หรือ นักเรียนไม่ผ่านในทุกทักษะ คิดเป็นร้อยละ 78.31 แสดงว่ามีนักเรียนถึงร้อยละ 78.31 ที่มีความบกพร่องในเรื่องการรู้วิทยาศาสตร์ทั้งสามทักษะ ขณะที่ มีนักเรียนเพียง ร้อยละ 15.93 ที่มีผ่านในทุกทักษะ รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการจำแนกกลุ่มผู้สอบ

กลุ่มแฝง	ความน่าจะเป็นของกลุ่มแฝง	ค่าความถี่ที่คาดหวัง
000	0.7831	211.4419
100	0.0053	1.4351
010	0.0000	0.0000
110	0.0000	0.0002
100	0.0054	1.4554
101	0.0468	12.6489

011	0.0000	0.0000
111	0.1593	43.0185

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความบกพร่องการรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความบกพร่องการรู้วิทยาศาสตร์ในตารางที่ 4.6 ได้ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผ่านทักษะการระบุประเด็นทางวิทยาศาสตร์ พบว่า ปัจจัยความเป็นเพศชาย ทศนคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ และผลการเรียนเฉลี่ย ส่งผลต่อการผ่านทักษะการระบุประเด็นทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่านักเรียนเพศชายมีโอกาสที่จะผ่านทักษะการระบุประเด็นทางวิทยาศาสตร์ มากกว่านักเรียนเพศหญิง 2.195 เท่า เมื่อควบคุมให้ตัวแปรอื่นให้คงที่ และเมื่อทศนคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย โอกาสที่นักเรียนจะผ่านทักษะการระบุประเด็นทางวิทยาศาสตร์ ลดลง .099 เท่า หรือ 9.9% เมื่อควบคุมให้ตัวแปรอื่นให้คงที่และตัวแปรผลการเรียนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วยโอกาสที่จะผ่านทักษะการระบุประเด็นทางวิทยาศาสตร์ จะเพิ่มขึ้น 3.025 เท่า

2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผ่านทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ พบว่า ปัจจัยความเป็นเพศชาย และผลการเรียนเฉลี่ย ส่งผลต่อการผ่านทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่า นักเรียนเพศชายมีโอกาสที่จะผ่านทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ มากกว่านักเรียนเพศหญิง 2.257 เท่า เมื่อควบคุมให้ตัวแปรอื่นให้คงที่ และเมื่อตัวแปรผลการเรียนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วยโอกาสที่นักเรียนจะผ่านทักษะการระบุประเด็นทางวิทยาศาสตร์ จะเพิ่มขึ้น 2.941 เท่า

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผ่านทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ พบว่า ปัจจัยความเป็นเพศชาย ทศนคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ และผลการเรียนเฉลี่ย ส่งผลต่อการผ่านทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่า นักเรียนเพศชายมีโอกาสที่จะผ่านทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ มากกว่านักเรียนเพศหญิง 2.281 เท่า เมื่อควบคุมให้ตัวแปรอื่นคงที่ และเมื่อทศนคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย โอกาสที่นักเรียนจะผ่านทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์จะลดลง .104 เท่า หรือ 10.4% เมื่อควบคุมให้ตัวแปรอื่นให้คงที่ และเมื่อผลการเรียนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วยโอกาสที่จะผ่านทักษะการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ จะเพิ่มขึ้น 2.947 เท่า รายละเอียดดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความบกพร่องการรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

ทักษะ	ตัวแปรทำนาย	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
1	Male	.79	.38	4.20	1	.040	2.195
	Attitude	-.10	.05	4.69	1	.030	.901
	Grade	1.11	.18	36.61	1	.000	3.025
	Constant	-3.89	1.03	14.24	1	.000	.020
2	Male	.81	.39	4.25	1	.039	2.257
	Attitude	-.08	.05	2.91	1	.088	.920
	Grade	1.08	.19	32.82	1	.000	2.941
	Constant	-4.34	1.08	16.23	1	.000	.013
3	Male	.82	.38	4.59	1	.032	2.281
	Attitude	-.11	.05	5.10	1	.024	.896
	Grade	1.08	.18	35.36	1	.000	2.947
	Constant	-3.76	1.03	13.35	1	.000	.023